

Advies betreffende de staat van instandhouding van beschermde gebieden waarbinnen waterlichamen liggen

Nummer: **INBO.A.2010.85**

Datum: 30/04/2010

Auteur(s): Desiré Paelinckx, Gerald Louette, Niko Boone

Contact: Niko Boone – niko.boone@inbo.be

Kenmerk aanvraag: Adviesvraag per e-mail op datum van 22 maart 2010 (ANB)
Aanleveren bijkomende informatie per e-mail op datum van 23 april 2010 (VMM)

Geadresseerden: ANB Centrale diensten
t.a.v. Gert Van Hoydonck
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
gert.vanhoydonck@lne.vlaanderen.be

Vlaamse Milieumaatschappij
t.a.v. Katrien Bursens
A. Van De Maelestraat 96
9320 Erembodegem
k.bursens@vmm.be

Cc: Carl De Schepper - carl.deschepper@lne.vlaanderen.be

AANLEIDING

In het kader van de rapportage aan Europa over de Vlaamse Stroomgebiedbeheerplannen, vraagt Europa een lijst met waterlichamen gelegen in de beschermde gebieden. ANB heeft deze lijst opgemaakt (zie bijlage bij adviesvraag). Europa vraagt ook om de staat van instandhouding door te geven van de beschermde gebieden waarbinnen de waterlichamen liggen.

VRAAGSTELLING

Kan het INBO een uitspraak doen over de staat van instandhouding van de beschermde gebieden waarbinnen de waterlichamen liggen?

In onderstaande wordt het format van rapportage naar Europa weergegeven (e-mail VMM 23 april 2010):

If there are Protected Areas associated with this Water Body (PROT_AREA_ASSOC is "Yes") then indicate here the types of Protected Area associated with the Water Body.

SWB_ProtectedArea_Status						
<i>EU Surface WaterBody Code</i>	<i>Protected_Area_Unique_code</i>	<i>Type Of ProtectedArea</i>	<i>Type Of Association</i>	<i>Value Status ProtectedArea</i>	<i>Comment Value Status ProtArea</i>	<i>ProtArea Exemption Comment</i>

Zie excel-bestand

Status codes

<i>Status type</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Birds and Habitats directives</i>	-	<i>Good</i>	<i>Failing to achieve good</i>	-	-

*Note: **Status of Protected Areas** (WFD article 6, 7 and annex IV) is reported under various directives and these general rules apply:*

Birds and Habitats directives (79/409/EEC and 91/43/EEC): "Favourable conservation status" of protected habitats and species is not assessed at site level but at national level per biogeographic region, taking into account the overall situation. In the context of the WFD reporting therefore, MS would be expected to provide overall information about the status of protected habitats and species "where the maintenance or improvement of the status of water is an important factor in their protection". This means that if there are more than one water dependent habitat and species in the Protected Areas overlapping with a water body, MS should provide an overall assessment of whether these habitats and species are in a favourable conservation status or not (i.e. good/fail selection corresponding to values 2 and 3 respectively in the field ValueStatusProtectedArea). In addition, the comment box in the schema (CommentValueStatusProtArea) should be used to give additional information about the habitats or species that are relevant in the Protected Areas overlapping with each particular water body.

TOELICHTING

In de eerste plaats is het essentieel verder te onderzoeken en zo nodig na te vragen bij de EC administratie wat bedoeld wordt met de 'staat van instandhouding' van een beschermd gebied. Voor beschermde gebieden die vallen onder de Habitatrichtlijn (SBZ-H), gebruikt Europa de term 'staat van instandhouding' op sterk verschillende wijze (T'Jollyn et al. 2009). Wat vooral opvalt is dat in het kader van de Habitatrichtlijn er geen sprake is van de 'staat van instandhouding van een gebied' op zich. Wel is er in de gegevensbank met informatie per gebied (standaardgegevensformulieren) sprake van de staat van instandhouding voor elk aangemeld habitatype of soort van de bijlage II van de habitatrichtlijn binnen het betreffende habitatrichtlijngebied. In de Vogelrichtlijn (SBZ-V) wordt zelfs geen informatie gevraagd over de staat van instandhouding van de vogels op gebiedsniveau. Voor andere beschermde gebieden, zoals RAMSAR gebieden, erkende natuurrezervaten, ... is er nog geen methodiek van de bepaling van 'staat van instandhouding'.

Uit het format van de rapportage aan Europa kunnen we opmaken dat een integratie van de beoordeling van de staat van instandhouding van de aanwezige watergebonden habitats en soorten per beschermd gebied gemaakt moet worden. De manier waarop deze integratie moet gebeuren is evenwel niet gespecificeerd. Bijgevolg stellen we voor om nog geen geïntegreerde beoordeling te maken, temeer dat voor vele beschermde gebieden nog geen beoordeling van de staat van instandhouding van watergebonden habitats en soorten beschikbaar is. De instandhoudingsdoelstellingen per SBZ (S-IHD rapporten) worden momenteel opgemaakt.

Ondanks voorgaande willen we kort schetsen welke informatie wel beschikbaar is of, in het kader van de S-IHD, zal komen.

De huidige databank rond de standaardgegevensformulieren is voor Vlaanderen raadpleegbaar op het Geoloket van het AGIV (www.agiv.be).

We moeten daarbij benadrukken dat:

- deze gegevens voor Vlaanderen achterhaald zijn. Ze dateren van de initiële aanmelding en hadden tot doel de afbakening van de speciale beschermingszones te argumenteren. De informatie is vooral afgeleid van expertoordeel en de eerste versie van de Biologische Waarderingskaart.
- in het kader van de verplichte rapporteringen aan de EC deze databank op regelmatige tijdstippen moet geactualiseerd worden. Dit is in principe noodzakelijk telkens wanneer er nieuwe informatie is en minimaal elke 6 jaar, na de rapportage van de staat van instandhouding op biogeografisch niveau. Momenteel wordt er binnen de EC evenwel gewerkt aan een aanpassing van het format van de standaardgegevensformulieren. Eens dit nieuwe format met bijhorende richtlijnen vastligt zullen alle lidstaten moeten actualiseren (binnen ANB is Els Martens ter zake op de hoogte).
- de 'beschermingsstatus', zoals af te lezen is in de AGIV databank (of de 'conservation status' in de EC databank) in wezen een integratie is van 'mate van instandhouding van de structuur' (lees 'habitatkwaliteit'), de perspectieven voor het behoud van de functies en de herstelmogelijkheden (Europese Commissie 1997). Er moet nagegaan worden of hetgeen gevraagd wordt in het kader van de rapportage aan Europa over de Vlaamse Stroomgebiedbeheerplannen, hiermee overeenstemt.

Bij de S-IHD wordt, op basis van de rapporten van de lokale staat van instandhouding van de habitatrichtlijnhabitats en -soorten, voor elke aanwezige soort en habitat op gebiedsniveau een 'staat van instandhouding' bepaald. Binnen ANB is bv. Mischa Indeherberg hiervan het best op de hoogte. Ook hiervoor moet nagegaan worden of dit strookt met wat Europa in het kader van de Stroomgebiedbeheerplannen vraagt.

CONCLUSIE

Vermits er geen methodiek beschikbaar is om de staat van instandhouding te bepalen van een beschermd gebied, kan voorlopig verwezen worden naar verwante rapportages over de materie:

De rapportage over de staat van instandhouding van habitats en soorten voor de Atlantisch biogeografische regio (Paelinckx D. et al. 2008) (tevens beschikbaar via het European Environment Agency).

De huidige databank rond de standaardgegevensformulieren is voor Vlaanderen raadpleegbaar op het Geoloket van het AGIV (www.agiv.be) en is beschikbaar bij de Europese instanties (o.a. European Environment Agency).

REFERENTIES

Europese Commissie (1997). Beschikking van de Commissie van 18 december 1996 betreffende het informatieformulier voor als Natura 2000-gebied voorgestelde gebieden (97/266/EG). Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen, nr. L 107, p. 1 – 38.

Paelinckx, D., Van Landuyt, W. & De Bruyn, L. (2008). Conservation status of the Natura 2000 habitats and species. INBO.R.2008.15: Brussel.

T'Jollyn F., Bosch H., Demolder H., De Saeger S., Leyssen A., Thomaes A., Wouters J., Paelinckx D. & Hoffmann, M. (2009). Ontwikkeling van criteria voor de beoordeling van de lokale staat van instandhouding van de Natura 2000 habitattypen. Versie 2.0., Rapport Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek INBO.R.2009.46. Brussel.